

Lokaal Eigendom

Jan Bouwens (EC-BR)

Onderwerpen

- ▶ Aangenomen moties Versterken Lokaal eigenaarschap in Midden Holland
- ▶ Lokaal eigendom (elektriciteit en warmte)
 - ▶ Proces participatie, samenwerking
 - ▶ Financiële participatie
- ▶ DE Ontwikkelorganisatie Bodegraven-Reeuwijk (DEOBR)

Overzicht moties Versterken Lokaal Eigenaarschap in MH

- ▶ Bodegraven, Krimpenerwaard, Gouda , Waddinxveen (ander dictum). Vraagt het college:
 - ▶ zich in de stuurgroep in te blijven zetten voor het opstellen van een lokaal beleidskader 'Lokaal eigendom van hernieuwbare opwek op land' in alle vijf de gemeenten van de RES regio Midden-Holland waarmee het streven naar 50% lokaal eigenaarschap op korte termijn al zoveel mogelijk benaderd kan worden;
 - ▶ voor 1 juli 2021 een lokaal beleidskader op te stellen waarin het streven naar 50% lokaal eigendom en opbrengstparticipatie als voorwaarde voor planologische medewerking wordt vastgelegd.
- ▶ Zuidplas. Draagt het college op:
 - ▶ Bij de uitwerking van het concept naar het RES 1.0 en hierop volgende realisatie van projecten voor opwekking van hernieuwbare energie het lokaal eigendom te stimuleren en dit in een lokaal beleidskader vast te leggen

Uitwerking moties

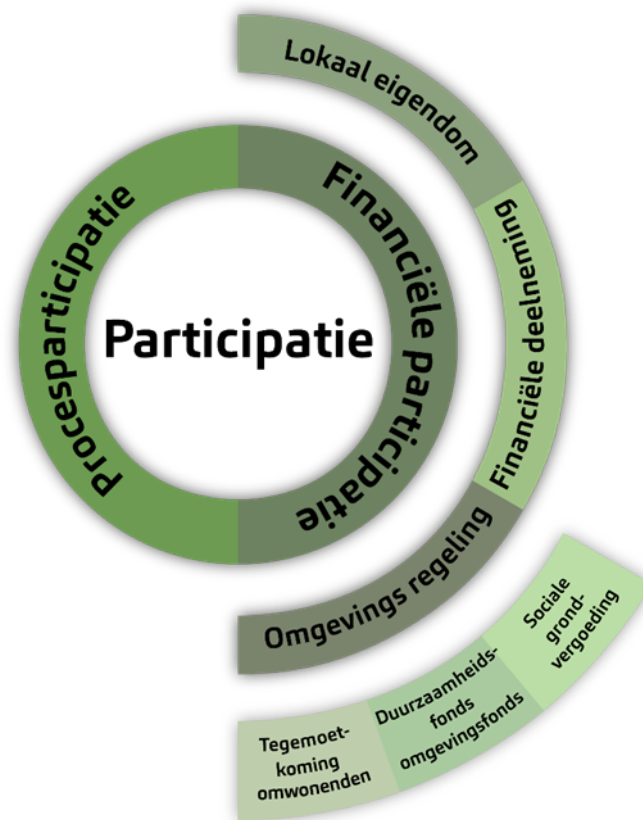
- ▶ De stuurgroep RES MH bereidt een hoofdstuk voor in de RES1.0 die 1 juli 2021 ter besluitvorming voorligt in de raden MH
- ▶ De provincie ZH bereidt een Handreiking Lokaal Eigendom voor de in het eerste kwartaal 2021 beschikbaar komt.
- ▶ De Participatiecoalitie (Energie Samen, Natuur en Milieufederatie, LSA Bewoners, Buurkracht, HIER Opgewekt) hebben masterclasses georganiseerd in 2020. Deze kunnen desgewenst worden herhaald.

Even voorstellen: DEOBR, DE Ontwikkelorganisatie Bodegraven-Reeuwijk

- ▶ 2017: Raadsbesluit: één plan, één verdeelsleutel, omgeving is betrokken, opbrengsten vloeien maximaal terug naar de gemeenschap
- ▶ 2019: Oprichting DEOBR. Samenwerkingsovereenkomst Ontwikkeling Duurzame opwek wind en zon >4MWp in Bodegraven-Reeuwijk
- ▶ Partners:
 - ▶ Energie coöperatie Bodegraven-Reeuwijk ua (Jan Bouwens, vz)
 - ▶ Coöperatie De Windvogel ua (Laetitia Ouillet, vz)
 - ▶ Eneco (Marc de Bruin)
 - ▶ Greentrust (Peter Schoch)
- ▶ Doel DEOBR: Door de burgers en bedrijven aangewezen locaties voor duurzame opwek ontwikkelen met lokaal eigenaarschap en zeggenschap.

Lokaal Eigendom op hoofdlijnen

- ▶ Proces participatie
 - ▶ Meedenken vanaf initiatief tot sloop,
 - ▶ samen afwegen met voor- en tegenstanders van belangen zoals het tegengaan klimaatverandering en ruimtelijke impact,
 - ▶ Samen beslissen: representatieve democratie of directe democratie
- ▶ Financiële participatie:
 - ▶ Iedereen kan meedoen en delen in de opbrengsten. Geen energiearmoede
 - ▶ Niet alleen de lasten, maar ook de financiële en maatschappelijke baten, aandelen, obligaties
 - ▶ Omgevingsregelingen zoals sociale grondvergoedingen, duurzaamheidsfonds of omgevingsfonds
 - ▶ Leden dragen geen risico's (Coöperatie UA) Investeerders wel.

Bodegraven-Reeuwijk loopt voorop:

- ▶ Raadsbesluit 25 oktober 2017: uitgangspunten notitie windturbines en zonneweiden
- ▶ Coalitieakkoord 2018, Samen Duurzaam Gezond. Programma 2018 - 2022
Energieopwekking: “Het ruimtelijk beleid van de provincie Zuid-Holland staat op dit moment geen windmolens en grootschalige zonnenvelden toe. Toch willen we voorbereid zijn op eventuele wijzigingen van dit beleid. Door nu al met inwoners het gesprek aan te gaan over mogelijke locaties voor windmolens en zonnenvelden en deze te benoemen, wordt het risico verminderd dat de provincie locaties aanwijst waar geen draagvlak voor is.
- ▶ Routekaart Klimaatneutraal Bodegraven-Reeuwijk in 2035
- ▶ Bewonersbijeenkomsten in de dorpskernen 2018 en 2019
- ▶ 2019 en 2020: Garantstelling projecten EC-BR heeft geleid tot een versnelling van op dak projecten in lokaal eigendom. De aanpak wordt besproken in college Gouda.

Lokaal eigendom, wat kan, wat moet, wat kan niet?

- ▶ Klimaatakkoord: *“streven naar 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (burgers en bedrijven)” (pag. 168)*
 - ▶ Hoe kan dit binnen de juridische context van ruimtelijke ordening en omgevingswet vorm krijgen?
- ▶ Factsheet NP RES oktober 2020:
 - ▶ Financiële participatie kan niet worden afgedwongen in ruil voor planologische medewerking (quid pro quo)
 - ▶ Initiatiefnemers kan wel worden gevraagd zich aantoonbaar in te spannen om te komen tot goede afspraken met de omgeving
- ▶ De omgevingswet (omgevingsvisie, omgevingsplan en projectplan) verplicht tot het inrichten van een participatieproces dat tevens kan worden benut voor het verkennen van mogelijkheden voor financiële participatie.

Rol lokale overheid

- ▶ Bevoegd gezag:
 - ▶ >100MW Wind en >50 MW Zon: Rijk
 - ▶ <15-100 MW Wind: Provincie
 - ▶ <15 MW Wind en <50MW Zon: Gemeente
 - ▶ Gemeente kan bevoegdheid naar zich toe trekken (via publiekrechtelijke overeenkomst met bevoegd gezag)
- ▶ Lokaal beleidskader geeft richting aan de voorbereidingen van initiatiefnemers en waaraan voorstellen voor participatie en werkwijzen kunnen worden getoetst.
- ▶ Zonder een lokaal beleidskader gelden provinciale kaders
- ▶ Financiële participatie wordt uiteindelijk privaatrechtelijk vastgelegd tussen initiatiefnemers en bevoegd gezag

Regionale samenwerking

- ▶ Regionale Handreiking Lokaal Eigendom
- ▶ Regionale garantstelling.
- ▶ Professionalisering energiecoöperaties (elektriciteit en warmte)
- ▶ Ondersteunen regionale samenwerking (bijvoorbeeld Bedrijven en Coöperaties bij het benutten van daken)
- ▶ Inbreng in stuurgroep RES MH

Opstellen Participatiebeleid

Opties om beleid vast te leggen:

- ▶ Provinciale omgevingsvisie: opnemen de wenselijkheid van financiële participatie
- ▶ Gemeentelijke omgevingsvisie: idem
- ▶ Participatiebeleid vastleggen in de vorm van een beleidsregel (AwB).
- ▶ Raadsbesluit: participatiebeleid voor duurzame energie vastleggen (zie Raadsbesluit B-R uit 2017)

Rol energie coöperatie: de coöperatieve organisatievorm heeft de voorkeur. Bij die organisatievorm is gegarandeerd dat éénieder toegang heeft en lid kan worden en dat besluitvorming democratisch en transparant plaatsvindt.

Stuur op het ontvangen van de juiste plannen en projecten

Introduceer stappen om voorstellen vroegtijdig te beoordeling en te toetsten aan het participatiebeleid.

Bij meerdere initiatiefnemers een maatschappelijke tender

1. Idee

Verkennd gesprek:

- Initiatiefnemer presenteert voornemen
- Gemeente wijst op ruimtelijk beleid en participatiebeleid en wijst op noodzaak participatieplan

2. Opstellen participatieplan

- Beschrijving lokaal (mede)eigendom op hoofdlijnen
- Voorstel vergoedingen voor omwonenden en grondeigenaren

3. Indienen principeverzoek

Initiatiefnemers dienen principeverzoek in. Het verzoek om planologische medewerking wordt beoordeeld door het college van b en w. Uitkomst: positief advies of afwijzing voornemen voorzien van argumenten

Afspraken over Financiële participatie zijn sluitstuk van een proces.

Afspraken worden gezamenlijk vastgelegd in omgevingsovereenkomst of anterieure overeenkomst.

Door overeenkomst zijn afspraken afdwingbaar maar sommige ontwikkelaars kijken wel naar opties om daaraan niet te voldoen

4. Concept omgevingsvergunningaanvraag

- Beschrijving lokaal (mede)eigendom op hoofdlijnen
- Voorstel vergoedingen voor omwonenden en grondeigenaren

5. Indienen omgevingsvergunningaanvraag

- Toetsing aanvraag aan ruimtelijk en participatiebeleid
- Start voorbereidingsprocedure

6. Opstellen overeenkomst

Gemeente of initiatiefnemer stelt concept overeenkomst op. Ondertekening vindt plaats voordat de ontwerp omgevingsvergunning wordt gepubliceerd.

7. Ondertekenen overeenkomst

Lokaal beleidskader acties:

- ▶ Onderdeel RES MH 1.0: actie Carolien Grootenboer (Royal Haskoning DHV) en Jan Bouwens (EC-MH). Gereed eind februari 2021. Is opgenomen in RES 1.0
- ▶ Voorbeelden waar het geregeld is: Bronckhorst, Haarlemmermeer, Staphorst, Vlaardingen, Westerwolde, Groningen (stad)
- ▶ Handreiking Lokaal Eigendom provincie Z-H gereed eerste kwartaal 2021